POLIISI
POLIISIHALLITUS

20.9.2022 POL-2022-115025

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Poliisihallitukselta pyydetty asiantuntijalausunto HE 106/2022 vp ECRIS-TCN

Kolmansien maiden kansalaisten rikosrekisteritietojen tallentamista ja jakamista koskeva uudistus on tärkeä osa EU:n sisäisen turvallisuuden parantamista ja sinänsä hyvä ja tavoiteltava asia.

Ehdotus aiheuttaa poliisille uuden tehtävän sormenjälkien ottamisesta lainvoimaisen tuomion jälkeen rekisteröintiedellytykset täyttävältä kolmannen maan kansalaiselta, mikäli sormenjälkiä ei ole esitutkinnan aikana jo otettu. Uuden tehtävän katsotaan olevan määrältään pieni, koska vankeusuhkaisista teoista epäillyiltä kolmansien maiden kansalaisilta sormenjäljet otetaan pääsääntöisesti aina jo esitutkinnassa.

Muutosesitys tuo myös mukanaan uuden toimivallan poliisille noutaa kolmannen maan kansalainen rekisteröitäväksi, mikäli sormenjälkien ottaminen on jäänyt esitutkinnan aikana tekemättä. Hallituksen esityksen mukainen noutomahdollisuus on tarpeellinen sen varmistamiseksi, että rekisteröinti saadaan suoritettua. Esityksen mukaan toimivalta on vasta tuomion lainvoimaiseksi tulemisen jälkeen. Ottaen huomioon rikosjuttujen joissain tapauksissa pitkät käsittelyajat, tämä saattaa johtaa siihen, että tuomittu ehtii poistua maasta ennen kuin sormenjäljet saadaan ottaa, mutta kuten sanottu todennäköisesti näitä tapauksia ei tule montaa.

Uuden tehtävän järjestämiseksi HE:ssä ehdotettu toimintavaihtoehto on hyvä ja toimiva. Poliisihallituksen on luotava ohje uuden toimivallan mukaisien tehtävien hoitamisen tueksi.

Pyynnön saatuaan poliisiyksikkö kirjaa asiasta sekalaisilmoituksen (S-ilmoitus) ja lisäisi henkilöä koskevan etsintäkuulutuksen Patja-järjestelmään, mikäli henkilöä ei tavoiteta kutsun avulla.

Henkilön tavoittamisen jälkeen poliisi rekisteröi henkilön pyynnön tietojen avulla. Oikeusrekisterikeskuksen pyynnössä on tarkoin mainittava, mitä rekisteröintitoimenpiteitä pyynnön perusteella poliisin on tehtävä, jotta poliisi osaa rekisteröidä järjestelmään vain ne tiedot, joihin pyynnön perusteella poliisilla on toimivalta.

Poliisihallituksen järjestelmiin tehtävät muutokset aiheuttavat kustannusvaikutuksia HE:n kirjauksien mukaisesti ja sama koskee myös myös henkilöresurssien osalta tehtyjä kirjauksia. Eli yhteyden luominen

POLIISIHALLITUS
Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 ESPOO
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puh. +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780

Oikeusrekisterikeskuksen ja poliisin tietojärjestelmien välillä edellyttää muutoksia myös poliisin monibiometriajärjestelmään (VITJA ja RETU), jonne on luotava biometristen tunnisteiden automaattinen luovuttamis- ja kysely-yhteys Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmästä. Näistä muutoksista poliisihallitukselle aiheutuvia lisämäärärahatarpeita on arvioitu poliisi- ja rajayhteentoimivuusasetuksia koskevan hankkeen yhteydessä ja niitä on tarkoitus hakea hallituksen esityksen 134/2021 vp eduskuntakäsittelyn jälkeen. Lisäksi sormenjälkien tallentaminen lainvoimaisen tuomion jälkeen edellyttää muutoksia poliisin tietojärjestelmiin. Näiden tietojärjestelmämuutosten kustannusvaikutukseksi on alustavasti arvioitu vähintään 10 000 euroa.

Poliisilla ei ole tällä hetkellä varattuna poliisin toimivaltaan lisättävien uusien tehtävien varalle ylimääräisiä varoja tai henkilöresursseja.

ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönoton on edellä asetuksen 35 artiklan yhteydessä lausutusti vahvistettu tapahtuvan toukokuussa 2023. Tällä hetkellä olemassa olevien resurssien puitteissa poliisin tietojärjestelmien muutoksia ei välttämättä pystytä toteuttamaan toukokuuhun 2023 mennessä. Tietojärjestelmien muutoksien kesto riippuu tehtävistä muutostöistä, joiden kestoa ei vielä ole voitu tarkasti arvioida.

Poliisitarkastaja Anssi Kangas